

28.10.2024

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 HelsinkiSuomen Malmijalostus Oy:n lausunto
Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/24355/2024

Hallituksen esitys nettonollateollisuuden hankkeiden yhteyspisteestä ja strategisten nettonollahankkeiden etusijasta aluehallintoviraston lupakäsittelyssä

Suomen Malmijalostus Oy kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä.

Suomen Malmijalostus Oy on valtion erityistehtäväyhtiö, jonka perustehtävänä on maksimoida suomalaisten mineraalien arvo vastuullisesti. Huolehdimme valtion kaivosomistuksista ja kehitämme kotimaista akkuarvoketjua. Työmme kautta olemme osaltamme viemässä Eurooppaa kohti sähköistä liikkumista sekä kestävämpää tulevaisuutta. Suomen Malmijalostus Oy pitääkin hallituksen esitystä kriittisten raaka-aineiden hankkeiden yhteyspisteestä ja strategisten hankkeiden etusijasta odotettuna.

Esityksen perusteluissa todetaan, että yhteyspisteen on annettava lausunto ympäristövaikutusten arviointiselostukseen sisällytettävien tietojen laajuudesta ja yksityiskohtaisuudesta. Lisäksi nettonollateollisuussäädöksessä säädetään toimivaltaisen viranomaisen määräajasta perustellun päätelmän antamiselle ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, sekä yhteyspisteen ilmoitusvelvollisuudesta hankkeen toteuttajalle, jos kyseistä määräaika pidennetään. Monet nettonollateollisuuden hankkeet eivät kuitenkaan kuulu suoraan YVA-lain piiriin, vaan ne seuraavat ELY-keskusten päätöksiä osana harkinnanvaraista YVA-prosessia. Suomen Malmijalostus Oy esittääkin, että yhteyspisteviranomaisen lausuntovelvoite koskisi myös harkinnanvaraisia YVA-prosesseja. Lisäksi ehdotamme, että myös harkinnanvaraiset YVA-prosessit tuotaisiin strategisten hankkeiden etusijamenettelyn määräaikojen piiriin.

Esityksen pykälässä 2g todetaan, että nettonollateollisuuden hankkeiden yhteyspisteviranomaisen on seurattava nettonollateollisuuden asetuksen 9 artiklassa nettonollateknologian valmistushankkeiden ja 16 artiklassa strategisten nettonollahankkeiden lupamenettelyille säädettyjä määräaikoja. Nettonollateollisuuden hankkeiden yhteyspisteviranomainen voi pidentää edellä mainittuja määräaikoja 9 artiklan 6 ja 7 kohdissa säädettyin edellytyksin. Selkeyden ja ennakoitavuuden näkökulmasta olisi kuitenkin tarpeellista

täsmentää määräaikojen pidentämiseen liittyviä edellytyksiä sekä seurauksia tilanteissa, jolloin määräaika ylittyy. Nettonollahankkeet ovat tyypillisesti suuria ja monimutkaisia, ja niiden investointiajat ovat pitkiä. Hankkeiden luonteesta johtuen yhteyspisteviranomaisen on erittäin vaikea määritellä sellaisia poikkeusolosuhteita, joissa 9 artiklan kohtien 6 ja 7 mukainen määräaikojen pidentäminen tulee kyseeseen. Määräaikojen pidentämistä ei tulisi sisällyttää esitykseen ilman, että pidentämiseen johtavat kriteerit hankkeen luonteeseen, monimutkaisuuteen, sijaintiin ja kokoon liittyen määritellään selkeästi. Selkeyttäminen myös lisäisi Suomen uskottavuutta investointinäkökulmasta, mikä palvelisi asetuksen taustalla olevia tavoitteita.

Suomen Malmijalostus Oy toteaa yllätödetun myötä, että ehdotetut muutokset ovat askel oikeaan suuntaan, mutta yhteyspisteviranomaisen roolin selkeyttäminen ja laajentaminen jo tässä vaiheessa hyödyttäisi laajemmin erilaisia strategisia hankkeita. Lisäksi määräaikoja koskevaa pykälää olisi syytä selkeyttää lupaprosessien ennakoitavuuden mahdollistamiseksi. Tällä tavalla tehostettaisiin lupaprosesseja sekä edistettäisiin hankkeiden sujuvaa etenemistä kokonaisuudessaan.

Matti Hietanen

Toimitusjohtaja

Suomen Malmijalostus Oy